

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen gjorde nogle bemærkninger om 4 pct.s reglen, som han ikke var tilfreds med. Han mente, det var meget ugunstigt, at fabrikkerne nu skulle disponere på den måde, at en del af beløbet skulle gå til de gamle, som formentlig derved ville få deres aldersrente reduceret. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at for det første er samarbejdsudvalgene fuldstændig frit stillet med hensyn til, hvorledes de vil anvende disse beløb. De bemærkninger, der er gjort i betænkningen, går kun ud på at udtrykke folketingsudvalgets meninger om, hvorledes det eksempelvis ville være rimeligt at gå frem. Der er altså ikke fastlagt noget som helst om, at samarbejdsudvalgene er tvunget til at udbetale beløbene som pensioner til arbejdsfolk, der har været beskæftiget i disse fabrikker i et vist antal år. For det andet er det ganske givet, at såfremt man udbetaler pengene som ekstrapensioner til gamle arbejdere på en sådan måde, at disses aldersrenter ville blive reduceret, ville det, såvidt jeg kan skønne i øjeblikket, være i modstrid med reglerne. Det ville overhovedet ikke kunne gøres, så den frygt, det ærede medlem havde på dette punkt, er i alt fald ganske ubegrundet.

Det ærede medlem gav udtryk for, at han nu som før var tilhænger af sukkerindustriens nationalisering. Jeg har allerede ved førstebehandlingen haft lejlighed til at krydse en klinge med det ærede medlem om dette spørgsmål og gjorde ved den lejlighed opmærksom på, at også mit parti, nu som før, er tilhænger af sukkerfabrikkernes nationalisering. Det forhindrer naturligvis ikke, at det ærede medlem nu bliver ved at påstå, at det er vi ikke, og at det kun er hans parti, der er tilhænger af en samfundsovertagelse af fabrikkerne, og når det ærede medlem, uanset vor modgående påstand, bliver ved at hævde det, kan jeg jo ikke forhindre ham i det.

Det ærede medlem driver sagen videre, idet han stiller forslag om en dagsorden, der udtaler, at der synes at være et virkeligt grundlag for, at fordelene ved en statsovertagelse må være meget store. Det er i og for sig betragtninger, der ligger ganske på linie med, hvad jeg sagde i min fremsættelsestale, og jeg må måske med den højtærede formands tilladelse være så fri at citere min egen tale dengang. Jeg indledte den med at spørge, om det overhovedet var rigtigt, at vi havde sukkerfabrikker her i landet. Dette spørgsmål mente jeg at besvare positivt, ud fra en argumentation, som der ingen grund er til at gentage, da ingen har bestridt den.

Dernæst gik jeg over til det næste spørgsmål, som netop drejede sig om det, det ærede medlem hr. Aksel Larsen kommer ind på i den af ham foreslåede dagsorden. Jeg siger her:

„Det næste spørgsmål, der vil være at tage stilling til, må vel så blive, om en produktion, der har en så speciel og så samfundsbetonet eksistensberettigelse, foregår på privatkapitalistisk basis. Jeg vil personlig være tilbøjelig til at svare nej hertil, og mit parti vil være tilbøjelig til det samme. En produktion af denne særlige karakter burde formentlig under en eller anden form overtages af samfundet. Selvom en direkte nationalisering under de i øjeblikket gældende forhold ville blive dyr, når den fulde erstatningspligt i henhold til grundloven tages i betragtning, kunne den dog på lang sigt være en principielt rigtigere løsning end koncessionsordningen.“

Jeg gør altså her opmærksom på, at selvom vi forudser, at en nationaliseringsordning i dag vil blive dyrere end den ordning, vi har truffet, måtte vi dog principielt mene, at den til trods derfor ville være bedre. Og derefter fortsætter jeg:

„Som enhver i dette høje ting imidlertid vil vide, er der ingen politisk mulighed for et nationaliseringsforslags gennemførelse, og der er som følge deraf heller ikke nogen grund for et regeringsparti til at fremsætte et sådant forslag.“

Under første behandling bestred det ærede medlem hr. Aksel Larsen ikke den første del af det, der står i den sidste sætning. Han erkendte i og for sig, at det var rigtigt, at nationalisering ikke kunne gennemføres i dag. Det, det ærede medlem bestred, var, at man af den grund ikke skulle fremsætte forslag derom, idet det ærede medlem sagde, at man skulle fremsætte nationaliseringsforslag alligevel, for der kunne jo drives en del agitation på det.

Man vil altså forstå, at det er i konsekvens af denne tankegang, det ærede medlem handler, når han fremsætter sit forslag om motiveret dagsorden, idet han vel er klar over, at et forslag om nationalisering ikke kan gennemføres, og at hans forslag om motiveret dagsorden ikke kan vedtages, men han mener, at det giver et gunstigt udgangspunkt for en del agitation og propaganda.

Jeg skal ikke beklage, hvis det ærede medlems dagsordensforslag kan give anledning til diskussion ude over landet om det berettigede i en samfundsovertagelse af De danske Sukkerfabrikker; tværtimod ville jeg synes, det kunne gavne det standpunkt,